

4. Základní postupy účtování

4.1 Peněžní prostředky

Příklad 4.1.1

Stav pokladny k 10. 6. je 130 tis. Kč. Do konce směny byly uskutečněny v pokladně podniku tyto platby:

Hospodářská operace	Kč
1. Výplata mezd v hotovosti	95 300
2. Úhrada zakoupených kancelářských potřeb	700
3. Uhrazena provize zprostředkovatelské firmě	17 000
4. Přijaté tržby z prodeje zboží	105 880
5. Odvod tržeb na bankovní účet	105 880

Úkol: Zapište účetní případy na účet pokladna, vypočítejte obraty a konečný zůstatek účtu. Sestavte pokladní knihu.

P o k l a d n a	
PS 130 000	1) 95 300
	2) 700
4) 105 880	3) 17 000
	5) 105 880
0: 105 880	218 880
KS: 17 000	

Pokladní kniha

Datum	Účetní doklad	Účetní případ	Příjem (Kč)	Výdej (Kč)	Zůstatek (Kč)
10.6.	poklad. kniha	převod			130 000
10.6.	VÝPLATNÍ LISTINA	VÝPLATA MEZD V HOTOVOSTI		95 300	34 700
10.6.	VPD (PARAGON)	NÁKUP KANCELÁŘSKÝCH POTŘEB		700	34 000
10.6.	VPD	ÚHRADA PROVIZE		17 000	17 000
10.6.	PPD	PŘIJATÉ TRŽBY ZA ZBOŽÍ	105 880		122 880
10.6.	VPD	ODVOD TRŽEB NA BÚ		105 880	17 000
Celkem			105 880	218 880	17 000

Příklad 4.1.2

V tabulce jsou uvedeny účetní případy v oblasti peněžních prostředků podniku.

Č.	Doklad	Název účetního případu	Změny (+/-)				MD	D
			A	D	N	V		
1	PPD	Tržba za zboží v hotovosti	+			+	POKLADNA	VÝROSKY
2	VPD	Odvod tržeb z pokladny na bank. účet	±				PENÍZE NA CESTĚ	POKLADNA
3	VPD	Proplaceno vyúčtování pracov. cesty	-	-			ZÁVAZKY K ZAP.	POKLADNA
4	BV	Vyuúčtování odvodu tržeb na účet	±				BANKOVNÍ ÚČET	PENÍZE NA CESTĚ

5	BV	Úhrada faktury od odběratele na účet	±			BANKOVNÍ ÚČET	POHLEDÁVKY
6	BV	Proplacení faktury dodavateli z účtu	-	-		ZÁVAZKY K DOD.	BANKOVNÍ ÚČET
7	PPD	Výběr peněz z účtu do pokladny	±			POKLADNA	PENÍZE NA CESTĚ
8	BV	Poskytnutí krátkodobého bank. úvěru	+	+		BÚ	ÚVĚRY
9	BV	Vyúčtování výběru z bankov. účtu	±			PENÍZE NA CESTĚ	BÚ
10	BV	Splátka bankovního úvěru	-	-		ÚVĚRY	BÚ
11	BV	Uhrazeny úroků z úvěru	-		+	NÁKLADY	BÚ
12	VRD	Manko na pokladně (zaviněné)	-		+	NÁKLADY	POKLADNA
13	BV	Poplatek za vedení bankovního účtu	-		+	NÁKLADY	BÚ
14	BV	Přijatý úrok z běžného účtu	+		+	BÚ	VÝNOSY
15	VÚD	Předpis manka pokladníkovi k úhradě	+		+	POKLADNA	VÝNOSY
16	PPD	Úhrada manka zaměstnancem	±			POKLADNA	POHLEDÁVKY ZA Z.

Úkol: Do tabulky doplňte účetní doklad, účtovací předpis a rozhodněte, zda daný účetní případ vyvolá zvýšení/snížení aktiv, dluhů, nákladů, výnosů.

Příklad 4. 1. 3

Společnost účtující v systému podvojného účetnictví měla na začátku účetního období následující zůstatky na vybraných účtech:

Účet	Kč
Bankovní účet	500 000
Pohledávky z obchodních vztahů	150 000
Závazky z obchodních vztahů	60 000

Během účetního období došlo k těmto hospodářským operacím:

Účetní operace	Kč
1. Výběr hotovosti z bankovního účtu do pokladny	200 000
2. Výpis z bankovního účtu :	
a) úhrada od odběratelů	80 000
b) úhrada dodavatelům	60 000
3. Výpis z bank. účtu - poskytnutí krátkodobého bankovního úvěru	150 000
4. Příjmový pokladní doklad - odběratelé uhradili v hotovosti	50 000
5. Výpis z bankovního účtu:	
a) úhrada splátky krátkodobého bankovního úvěru	10 000
b) úhrada úroků z úvěru	600
c) úhrada bankovních poplatků za vedení bankovního účtu	150
d) inkaso úroků z vkladů	120
6. Nákup akcií za účelem obchodování v hotovosti	90 000
7. V hotovosti nakoupeny kolký a známky do zásoby	4 000
8. Prodej všech akcií v hotovosti - prodejní cena	115 000
9. Vyřazení prodaných akcií v pořizovací ceně
10. Vnitřní účetní doklad:	
a) výdej kolků do spotřeby	1 000
b) výdej známek do spotřeby	80

Úkol: Zaúčtujte do hlavní knihy účetní případy a uzavřete účty. U jednotlivých účtů označte, zda jde o aktivní, pasivní, nákladový nebo výnosový účet.

skladu. Dále firma prodala nepotřebný materiál vedený na skladě v ceně 35.000 Kč v hotovosti za prodejní cenu 40.000 Kč. Na bankovním účtu zaznamenala úhradu pohledávky od odběratelů za výše zmíněný prodej 5 ks výrobků.

Úkol: Do tabulky zaznaméňte jednotlivé hospodářské operace dle chronologického hlediska a doplňte částky. Zaúčtujte účetní operace do hlavní knihy a uzavřete účty. U jednotlivých účtů označte, zda se jedná o aktivní, pasivní, nákladový nebo výnosový účet.

	Účetní operace	Kč
1.	NÁKUP MATERIÁLU NA FAKTURU	150 000
2.	SPOTŘEBA MATERIÁLU	500 000
3.	ZÚČTOVÁNÍ A VÝPLATA PLEZO	100 000
4.	SPOTŘEBA REZERVNÍHO MATERIÁLU	80 000
5.	AKTIVACE HOTOVÝCH VÝROBKŮ NA SKLAD (10 KS)	600 000
6.	PRODEJ 5 KS VÝROBKŮ NA FAKTURU - PRODEJNÍ CENA	600 000
7.	VÝSILLADNĚNÍ PRODANÝCH VÝROBKŮ - VN	300 000
8.	PRODEJ MATERIÁLU V HOTOVOSTI - PRODEJNÍ CENA	40 000
9.	VÝSILLADNĚNÍ PRODANÉHO MATERIÁLU V PC	35 000
10.	ÚHRADA ODBĚRATELSKÉ FAKTURY NA BÚ	600 000

Bankovní účet - A		Pokladna - A		Materiál - A	
PS: 200 000		PS: 50 000		PS: 800 000	2) 500 000
10) 600 000		8) 40 000		1) 150 000	4) 80 000
σ: 600 000	σ: 0	σ: 40 000	σ: 0		9) 35 000
KS: 800 000		KS: 90 000		σ: 150 000	σ: 615 000
				KS: 835 000	
Dodavatelé - P		Spotřeba materiálu - N		Mzdové náklady - N	
	1) 150 000	2) 500 000		3) 100 000	
σ: 0	σ: 150 000	4) 80 000		σ: 100 000	σ: 0
	KS: 150 000	σ: 580 000	σ: 0	KS: 100 000	
		KS: 580 000			
Závazky k zaměstnancům - P		Hotové výrobky - A		Změna stavu výrobků - V	
	3) 100 000	5) 600 000	9) 300 000	7) 300 000	8) 600 000
σ: 0	σ: 100 000	σ: 600 000	σ: 300 000	σ: 300 000	σ: 300 000
	KS: 100 000	KS: 300 000		KS: 300 000	
Odběratelé - A		Tržby za prodej výrobků - V		Tržby za prodej materiálu - V	
6) 600 000	10) 600 000		6) 600 000		8) 40 000
σ: 600 000	σ: 600 000	σ: 0	σ: 600 000	σ: 0	σ: 40 000
KS: 0			KS: 600 000		KS: 40 000
Prodáný materiál - N					
9) 35 000					
σ: 35 000	σ: 0				
KS: 35 000					

Příklad 4. 2. 2

Podnikatel, jehož stav majetku a závazků je zobrazen v rozvaze uskutečnil následující účetní případy:

Úkol: Doplňte údaje do tabulky, otevřete účty hlavní knihy, zaúčtujte účetní případy, uzavřete účty a sestavte pokladní knihu

Pokladna		Bankovní účet		Dluhy k zaměstnancům	
PS 20	1) 2	PS 200	2) 150	1) 2	PS 70
2) 90	3) 60	4) 80	3) 70	8) 68	
7) 70	8) 68	5) 60			
Σ 160	Σ 130	Σ 140	Σ 220	Σ 70	Σ 0
KS 50		KS 120		KS 0	
Pohledárky z obch. vzt.		Závazky z obch. vztahů		Peníze na cestě	
PS 80	4) 80	6) 150	PS 150	3) 60	5) 60
Σ 0	Σ 80	Σ 150	Σ 0	9) 70	7) 70
KS 0		KS 0		Σ 130	Σ 130
				KS 0	
Tržby za zboží					
	2) 90				
	KS 90				

Pokladní kniha

Datum	Účetní doklad	Účetní případ	Příjem (Kč)	Výdej (Kč)	Zůstatek (Kč)
15. 7.	poklad. kniha	převod			20 000
	VPD	utvořeno cestovné		2 000	18 000
	PPD	tržby za zboží	90 000		108 000
	VPD	odvod tržeb na daň		60 000	48 000
	PPD	doplnění pokladní hodnoty	70 000		118 000
	výplat. listina	výplata mzd z zaměstnanců		68 000	50 000
Celkem			160 000	130 000	50 000

4.2 Účtování o zásobách

Příklad 4.2.1

Výrobní firma - neplátce DPH účtující způsobem A evidence zásob měla na vybraných účtech následující zůstatky:

Účet	Kč
Bankovní účet	200 000
Pokladna	50 000
Materiál	800 000

Během účetního období firma nakoupila další materiál od dodavatelů na fakturu za 150.000 Kč. Na výrobu 10 ks výrobků spotřebovala jednicový materiál v celkové výši 500.000 Kč a přímé mzdy ve výši 100.000 Kč. Dále byl spotřebován další režijní materiál ve výši 80.000 Kč, který však není aktivován do hodnoty výrobků. Na sklad hotových výrobků bylo přijato z výroby 10 ks hotových výrobků v ceně vlastních nákladů (přímý materiál + přímé mzdy). 5 ks hotových výrobků bylo prodáno odběratelům na fakturu za cenu 120.000 Kč/ks. Prodané výrobky byly vyskladněny ze

Bankovní účet - A		Pohledávky z obchod. vztahů - A		Závazky z obchod. vztahů - P	
PS: 500 000	1) 200 000 (2c1)	PS: 150 000	2a) 80 000	2b) 60 000	PS: 60 000
2a) 80 000	2b) 60 000		4) 50 000		
3) 150 000	5a) 10 000				
5a) 120	5b) 500				
	5c) 150				
Pokladna - A		Krátkodobý úvěr - P		Úroky placené - N	
1) 200 000	6) 90 000	5a) 40 000	3) 150 000	5b) 600	
4) 50 000	7) 4 000				
8) 115 000					
Poplatky za vedení bank. účtu - N		Úroky inkasované - V		Akciové k obchodování - A	
5c) 150			5b) 120	6) 90 000	7) 90 000
Ceniny - A		Tržby z prodeje akcií - V		Prodané akcie - N	
7) 4 000	10a) 1 000		8) 115 000	9) 90 000	
	10b) 80				
Spotřeba kolků - N		Spotřeba známek - N			
10a) 1 000		10b) 80			

Příklad 4. 1. 4

Podnik má následující počáteční stavy na účtech a dne 15. 7. uskutečnil tyto účetní případy:

Počáteční zůstatky	tis. Kč
Pokladna	20
Bankovní účty	200
Dluhy k zaměstnancům	70
Pohledávky z obchodních vztahů	80
Závazky z obchodních vztahů	150

Účetní operace	Doklad	tis. Kč
1. Uhrazeno cestovné zaměstnanci	VPD	2
2. Přijaté tržby v hotovosti	PPD	90
3. Odvod tržby z pokladny	VPD	60
4. Inkaso faktury od odběratele na účet	BV	80
5. Vyúčtování převodu peněz z pokladny	BV	60
6. Úhrada faktury dodavatelům z účtu	BV	150
7. Doplnění pokladni hotovosti z účtu	PPD	70
8. Výplata mezd zaměstnancům podniku	VPD	68
9. Vyúčtování převodu peněz do pokladny	BV	70

A	Počáteční rozvaha podnikatele (v tis. Kč)		P
Stálá aktiva	0	Vlastní kapitál	500
Oběžná aktiva	500	- základní kapitál	500
- materiál	180	Cizí kapitál	0
- bankovní účet	420		
Celkem aktiva	500	Celkem pasiva	500

Účetní operace	Doklad	tis. Kč
1. Nákup materiálu na fakturu		120
2. Doprava materiálu (faktura)		10
3. Převzetí materiálu na sklad		130
4. Spotřeba materiálu ve výrobě		180

Úkol: Otevřete příslušné účty, zaúčtujte operace, uzavřete účty, sestavte rozvahu a výkaz zisku a ztráty způsobem A i B.

Způsob A:

BANKOVNÍ ÚČET		ZÁKLADNÍ KAPITÁL		POŘÍZENÍ MATERIÁLU	
PS: 420			PS: 500	1) 120	3) 130
σ: 0	σ: 0	σ: 0	σ: 0	2) 10	
KS: 420		KS: 500		σ: 130	σ: 130
				KS: 0	
MATERIÁL NA SKLADĚ		ZVÝRKY Z OBCH. STYKŮ		SPOTŘEBA MATERIÁLU	
PS: 80	4) 180		1) 120	4) 180	
3) 130		σ: 0	2) 10	σ: 180	σ: 0
σ: 130	σ: 180		σ: 130	KS: 180	
KS: 30			KS: 130		

A	Konečná rozvaha podnikatele (v tis. Kč)		P
Stálá aktiva	0	Vlastní kapitál	320
Oběžná aktiva	450	- základní kapitál	500
- materiál	30	- HV	-180
- bankovní účet	420	Cizí kapitál	130
		- ZVÝRKY Z OBCH. STYKŮ	130
Celkem aktiva	450	Celkem pasiva	450

Výkaz zisku a ztráty podnikatele	tis. Kč
SPOTŘEBA MATERIÁLU	-180
Přidaná hodnota	-180
Výsledek hospodaření (zisk / ztráta)	-180

Způsob B:

Účetní operace	Doklad	tis. Kč
5. Převod počátečního stavu do nákladů	VÚD	80
6. Převod skutečného stavu na účet materiál na skladě	VÚD	

BANKOVNÍ ÚČET	
PS: 420	
KS: 420	

ZÁKLADNÍ KAPITÁL	
	PS 500
	KS 500

MATERIÁL NA SKLADĚ	
PS 80	5) 80
6) 30	
σ: 30	σ: 80
KS 30	

ZÁVAZKY Z OBCH. STYKŮ	
	1) 120
	2) 10
	σ: 130
	KS 130

SPOTŘEBA MATERIÁLŮ	
1) 120	6) 30
2) 10	
5) 80	
σ: 210	σ: 30
KS: 180	

Konečná rozvaha podnikatele (v tis. Kč)			
A			P
Stálá aktiva	0	Vlastní kapitál	320
Oběžná aktiva	450	- základní kapitál	500
- materiál	30	- HV	-180
- bankovní účet	420	Cizí kapitál	130
		- ZÁVAZKY Z OBCHODNÍHO STYKU	130
Celkem aktiva	450	Celkem pasiva	450

Výkaz zisku a ztráty podnikatele	tis. Kč
SPOTŘEBA MATERIÁLŮ	-180
Přidaná hodnota	-180
Výsledek hospodaření (zisk / ztráta)	-180

Příklad 4. 2. 3

Výrobní podnik, který měl počáteční stavy na účtu materiál na skladě 150 tis. Kč, pokladna 100 tis. Kč a Základní kapitál 250 tis. Kč uskutečnil následující účetní případy:

Účetní operace	Doklad	tis. Kč
1. Dodávka materiálu	FP	50
2. Doprava materiálu zaplacená hotově	VPD	10
3. Převzatí materiálu na sklad	PŘI	60
4. Spotřeba materiálu	VÝD	40
5. Manko ve skladu materiálu	VÚD	3
6. Nákup materiálu za hotové (převzetí na sklad)	VPD	13
7. Prodej materiálu	FV	30
8. Vyskladnění prodaného materiálu	VÝD	20

Úkol: Otevřete příslušné účty, zaúčtujte operace, uzavřete účty, rozhodněte jaké změny operace vyvolaly, sestavte rozvahu a výkaz zisku a ztráty oběma způsoby evidence zásob.

Způsob A:

Pokladna		Základní kapitál		Materiál na skladě	
PS 100	2) 10	PS 250		PS 150	4) 40
0 0	6) 13	0 0		3) 60	5) 3
KS 77	0 23	KS 250		6) 13	8) 20
				0 73	0 63
Přijetí materiálů		Zálohy z obch. vztahů		Spotřeba materiálů	
1) 50	3) 60	1) 50		4) 40	
2) 10	0 60	0 0		8) 20	
0 60	0 60	KS 50		0 60	0 0
KS 0				KS 60	
Manko a skladky		Pohledávky z obch. vztahů		Tržby za materiál	
5) 3	7) 30	7) 30		0 0	7) 30
0 3	0 0	0 30			0 30
KS 3	KS 30				KS 30

Název operace	Změna v (+/-)			
	A	D	N	V
1. Dodávka materiálu	+	+		
2. Doprava materiálu zaplacená hotově	+			
3. Převzetí materiálu na sklad	+			
4. Spotřeba materiálu ve výrobě	-		+	
5. Manko ve skladu materiálu	-		+	
6. Nákup materiálu za hotové (převzetí na sklad)	+			+
7. Prodej materiálu	+		+	
8. Vyskladnění prodaného materiálu	-			

Rozvaha výrobního podniku (v tis. Kč)			P
A	0	Vlastní kapitál	217
Stálá aktiva		- základní kapitál	250
Oběžná aktiva	267	- výsledek hospodaření	- 33
- materiál	160	Cizí kapitál	50
- pohledávky z obchodních vztahů	30	- závazky z obchodních vztahů	50
- pokladna	77		
Celkem aktiva	267	Celkem pasiva	267

Výkaz zisku a ztráty podniku		tis. Kč
Tržby za materiál		30
Spotřeba materiálů		- 60
Přidaná hodnota		- 30
Manko ve skladu		- 3
Provozní výsledek hospodaření		- 33

Způsob B:

doplňme závěrkové operace u způsobu B

9.	Převod počátečního stavu do spotřeby	VÚD	150
10.	Skutečný stav podle inventarizace	INV.	160

Pokladna

PS 100	2) 10
	6) 13
0 0	0 23
KS 77	

Základní kapitál

	PS 250
0 0	0 0
	KS 250

Materiál na skladě

PS 150	9) 150
0 0	0 150
KS 160	

Závazky z obch. vztahů

	1) 50
0 0	0 50
	KS 50

Spotřeba materiálu

1) 50	5) 3
2) 10	10) 160
6) 13	
9) 150	
0 223	0 163
KS 60	

Pohledávky z obch. vztahů

7) 30	
0 30	0 0
KS 30	

Tržby za materiál

	7) 30
0 0	0 30
	KS 30

Manko a jedy

5) 3	
0 3	0 0
KS 3	

Název operace	Změna v (+/-)			
	A	D	N	V
1. Dodávka materiálu		+	+	
2. Doprava materiálu zaplacená hotově	-		+	
3. Převzatí materiálu na sklad				
4. Spotřeba materiálu ve výrobě				
5. Manko ve skladu materiálu			+	
6. Nákup materiálu za hotové (převzetí na sklad)	-		+	
7. Prodej materiálu	+			+
8. Vyskladnění prodaného materiálu				
9. <i>Převod počátečního stavu do spotřeby</i>	-		+	
10. <i>Převod skutečného stavu podle inventarizace</i>	+		-	

A		Rozvaha výrobního podniku (v tis. Kč)		P	
Stálá aktiva	0	Vlastní kapitál		217	
Oběžná aktiva	267	- základní kapitál		250	
- materiál	160	- výsledek hospodaření		- 33	
- pohledávky z obchodních vztahů	30	Cizí kapitál		50	
- pokladna	77	- závazky z obchodních vztahů		50	
Celkem aktiva	267	Celkem pasiva		267	

Výkaz zisku a ztráty podniku		tis. Kč
Tržby za materiál		30
Spotřeba materiálu		- 60

Přidaná hodnota	- 30
Manko ve skladu	- 3
Provozní výsledek hospodaření	- 33

4.3 Účtování o dlouhodobém majetku

Příklad 4.3.1

Č.	Popis majetku	Dlouhodobý nebo oběžný?	Účtová skupina
1.	nákladní automobil zakoupený za 1 500 000 Kč	D	02
2.	software pro sestavení knihy jízd vytvořený vlastním zaměstnancem – náklady 5 400 Kč	Podle LIATV D; N	01
3.	osobní automobil pronajatý od leasingové společnosti na 36 měsíců, měsíční splátky 7 550 Kč	NENÍ AKTIVUM	75
4.	100 ks akcií společnosti ZZZ nakoupených před 6 měsíci, cena 1 ks 1 250 Kč	D, 0	06; 25
5.	sklad materiálu postavený vlastními zaměstnanci, hodnota materiálových a osobních nákladů je 9 580 000 Kč	D	02
6.	zaplacená záloha dodavateli materiálu 480 000 Kč	0	31
7.	výrobní hala, pronájem 115 000 Kč měsíčně	NENÍ AKTIVUM	75
8.	směnka k inkasu v hodnotě 900 000 Kč splatná za 6 měsíců	0	31
9.	pozemek pro výstavbu administrativní budovy, který má cenu 850 000 Kč, firma ho získala darem	D	03
10.	rozestavěný sklad, současná cena 3 800 000 Kč, který staví vlastní zaměstnanci, bude dokončen v příštím roce	D	04

Úkol: Doplňte do tabulky druh majetku a účtovou skupinu.

Příklad 4.3.2

Podnikatel obdržel za nový stroj, který nakoupil fakturu v částce 400 tis. Kč, za dopravu stroje fakturu na 40 tis. Kč, za montáž na 60 tis. Kč a za zaškolení obsluhy na 20 tis. Kč. Stav majetku a závazků podnikatele je zachycen v počáteční rozvaze. Limit pro dlouhodobý hmotný majetek stanovil podnikatel ve výši 100 tis. Kč.

A	Počáteční rozvaha podnikatele (v tis. Kč)		P
Stálá aktiva	0	Vlastní kapitál	600
Oběžná aktiva	700	- základní kapitál	590
- materiál	120	- výsledek hospodaření	10
- bankovní účet	580	Cizí kapitál	100
		- závazky z obchodních vztahů	100
Celkem aktiva	700	Celkem pasiva	700

Úkol: Zvolte jednotlivé účetní případy a doklady na základě nichž budete účtovat. Určete ocenění ve kterém bude nový stroj převzat do majetku podnikatele. Otevřete příslušné účty, zaúčtujte operace, uzavřete účty, rozhodněte jaké změny operace vyvolaly, sestavte rozvahu a výkaz zisku a ztráty oběma způsoby evidence zásob. Zvolte potřebné účty, zaúčtujte a sestavte novou rozvahu a účet zisku a ztráty.

Účetní operace	Doklad	tis. Kč
1. NÁKUP NOVÉHO STROJE NA FAKTURU	FA	400
2. DOPRAVNÉ - FAKTURA	FA	40
3. MONTÁŽ STROJE	FA	60
4. ZAŠKOLENÍ OBSLUHY	FA	20
5. PŘEVOD STROJE DO UŽÍVÁNÍ V PC	VÚD	520

STROJE, PŘÍSTROJE, ZAŘÍZENÍ	POŘÍZENÍ DLUH. MAJETKU	ZÁVAZKY Z OBCH. STYKU
5.) 500	1.) 400 2.) 40 3.) 60 KS: 0	1.) 400 PS: 400 2.) 40 3.) 60 4.) 20 KS: 620
MATERIÁL NA SKLADĚ	BANKOVNÍ ÚČET	ZÁKLADNÍ KAPITÁL
PS: 120 KS: 120	PS: 580 KS: 580	PS: 590 KS: 590
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	SLUŽBA	
PS: 10 KS: 10	4.) 20 KS: 20	

A Konečná rozvaha podnikatele (v tis. Kč)				P
Stálá aktiva	500	Vlastní kapitál		580
- STROJE	500	- základní kapitál		590
Oběžná aktiva	700	- výsledek hospodaření min. období		10
- materiál	120	- výsledek hospodaření běžného ob.		-20
- bankovní účet	580	Cizí kapitál		620
		- závazky z obchodních vztahů		620
Celkem aktiva	1200	Celkem pasiva		1200

Výkaz zisku a ztráty podnikatele	tis. Kč
Výnosy	0
Náklady	20
Výsledek hospodaření	-20

Příklad 4.3.3

Stroj, který nakoupil podnikatel podle příkladu 4.3.2 uvedl do užívání dne 1.3. a hodlá jej používat po dobu 6 let. Účetní období podnikatele je shodné s kalendářním rokem.

Úkol: Vypočítejte rovnoměrný účetní odpis pro první rok, stanovte zůstatkovou cenu, zaúčtujte odpis za první rok a sestavte rozvahu a výkaz zisku a ztráty po první roce.

$$\text{ODPIS} = 10/12 \cdot 500/6 = 70$$

ODPISY DLOUHODOBĚNÝCH MAJETKŮ

OPRAVKY KE STAVĚNÍ

1) 70

1) 70

$$\text{Zůstatková cena stroje} = 500 - 70 = 430$$

Rozvaha podnikatele (v tis. Kč)					P
A	brutto	kor.	netto		
Stálá aktiva	500		430	Vlastní kapitál	510
- STROJE	500	70	430	- základní kapitál	590
Oběžná aktiva	300		300	- výsledek hosp. min. období	-10
- materiál	120		120	- výsledek hosp. běžného ob.	-70
- bankovní účet	180		180	Cizí kapitál	620
				- závazky z obchodních vztahů	620
Celkem aktiva	1200		1130	Celkem pasiva	1130

Výkaz zisku a ztráty podnikatele	tis. Kč
Výnosy	0
Náklady -	70
Náklady -	
Výsledek hospodaření	-70

Příklad 4.3.4

Podnik Strojstav zakoupil 15. května výrobní linku, její přepravu od dodavatele provedla dopravní firma. Montáž a uvedení do provozu provedli vlastní zaměstnanci. Zaměstnanci, kteří budou linku obsluhovat, absolvovali zaškolovací kurz. S nákupem výrobní linky souvisí tyto účetní doklady:

- a) faktura od dodavatele výrobní linky 1 900 000 Kč, - POŘÍZENÍ DPH; ZÁVAZKY Z OBCH. VZTAHŮ
- b) výdajový pokladní doklad za přepravu 48 000 Kč, - POŘÍZENÍ DPH; POKLADNA (PENÍZE)
- c) faktura za školení zaměstnanců 16 000 Kč, - SLUŽBY; ZÁVAZKY Z OBCH. VZTAHŮ
- d) interní účetní doklad (vnitropodniková faktura za montáž) 27 000 Kč, - POŘÍZENÍ DPH; AKTIVACE SLUŽEB
- e) zápis o uvedení výrobní linky do provozu 1. července. - DPH-ZAŘÍZENÍ; POŘÍZENÍ DPH

Zařízení se bude používat 5 let od uvedení do provozu, využití bude rovnoměrné. $VC = 1975000 \text{ Kč}$

Úkol: Určete rozvahové a výsledkové položky, které budou ovlivněny zaúčtováním výše uvedených dokladů souvisejících s pořízením linky. Určete druh a výši ceny výrobní linky. Sestavte odpisový plán a určete odpisy pro jednotlivé roky využití.

$$O_1 = \frac{1975000}{5} \cdot \frac{6}{12} = 197500 \text{ Kč}; O_2, 3, 4, 5 = \frac{1975000}{5} = 395000; O_6 = \frac{1975000}{5} \cdot \frac{6}{12} = 197500$$

Příklad 4.3.5

Výrobní podnik CBA měl na počátku období zůstatek na bankovním účtu 800 tis. Kč a na pokladně 120 tis. Kč. V průběhu roku uskutečnil následující účetní případy:

Účetní operace	Doklad	tis. Kč
1. Nákup výrobního zařízení	FAP	300
2. Doprava zařízení ve vlastní režii	VÚD	15
3. Zaškolení obsluhy	FAP	5
4. Převedení zařízení do užívání	VÚD	315

5. Nákup inventáře	VPD	35
6. Doprava a montáž inventáře	VPD	3
7. Zařazení inventáře do užívání	VÚD	38
8. Úhrada přijatých faktur	BV	305

Úkol: Zvolte příslušné účty, zaúčtujte účetní operace do hlavní knihy a uzavřete účty, jestliže za dlouhodobý majetek považuje podnik hmotný majetek od ocenění 30 tis. Kč. Rozhodněte zda operace vyvolají zvýšení nebo snížení aktiv, dluhů, nákladů, výnosů. Vypočítejte výsledek hospodaření a uveďte zda ovlivní pořízení dlouhodobého majetku výsledek hospodaření.

POŘÍZENÍ DHM		ZAŘÍZENÍ, INVENTÁŘ		SLUŽBY	
1) 300	4) 315	4) 315		3) 5	
2) 15	7) 38	7) 38		σ: 5	
5) 35		σ: 353		KS: 5	
c) 3		KS: 353			
σ: 353	σ: 353				
KS: 0					
AKTIVACE SLUŽEB		BANKOVNÍ ÚČET			
	2) 15	PS 800	8) 305		
	σ: 15	σ: 0	σ: 305		
	KS: 15	KS: 495			
POILLADNA		ZÁVAZKY Z OBCHODNÍCH VZTAHŮ			
PS: 120	5) 35	8) 305	1) 300		
	c) 3		3) 5		
	σ: 38	σ: 305	σ: 305		
KS: 82			KS: 0		

Název operace	Změna v (+/-)			
	A	D	N	V
1. Nákup výrobního zařízení	+	+		
2. Doprava zařízení ve vlastní režii	+			+
3. Zaškolení obsluhy		+	+	
4. Převedení zařízení do užívání	±			
5. Nákup inventáře	±			
6. Doprava a montáž inventáře	±			
7. Zařazení inventáře do užívání	±			
8. Úhrada přijatých faktur	-	-		

Výkaz zisku a ztráty podnikatele	tis. Kč
Výnosy -	15
Náklady -	5
Výsledek hospodaření	20
Ovlivní pořízení dl. majetku VH ?	ANO / NE

Příklad 4.3.6

Počítačová síť byla zařazena do užívání 1.7. v ocenění 0,9 mil. Kč a podnik stanovil dobu používání 3 roky.

Úkol: Vypočtete účetní a daňové odpisy rovnoměrné a zrychlené, jestliže síť byla zařazena do 1. odpisové skupiny. Posuďte, který způsob odpisování byste podniku doporučili z hlediska daňové optimalizace.

Účetní odpisy $\frac{V_c}{n}$

$$\frac{2V_c(A+1-i)}{A(A+1)}$$

Rok	Rovnoměrné	Zůstatková cena	Zrychlené	Zůstatková cena
1.	150 000	750 000	225 000	675 000
2.	300 000	450 000	335 000	300 000
3.	300 000	150 000	225 000	75 000
4.	150 000	0	75 000	0

Daňové odpisy $V_c \cdot \frac{RAS}{100}$; ROS = 14,2%; 28,6%

$$O_1 = \frac{V_c}{k_1}; O_2 = \frac{22C}{k_2 - n}; k_1 = 4; k_2 = 5$$

Rok	Rovnoměrné	Zůstatková cena	Zrychlené	Zůstatková cena
1.	127 800	772 200	225 000	675 000
2.	257 400	514 800	337 500	337 500
3.	257 400	257 400	225 000	112 500
4.	257 400	0	112 500	0
5.				

Uveďte důvody pro vaše doporučení:

Příklad 4.3.7

Akciová společnost ABD měla počáteční stavy na bankovním účtu 600 tis. Kč, na účtu pokladna 350 tis. Kč, materiál na skladě 150 tis. Kč a základní kapitál 1,1 mil. Kč. V průběhu účetního období uskutečnila tyto účetní případy:

Učební případ	Doklad	tis. Kč
1. Nákup technologické linky	FAP	100
2. Montáž linky	FAP	10
3. Zaškolení obsluhy	FAP	5
4. Převedení linky do užívání	VÚD	110
5. Spotřeba materiálu pro vlastní výrobu zařízení	VÝD	400
6. Spotřeba mezd při výrobě zařízení	VÚD	120
7. Převzetí vyrobeného zařízení do majetku a.s.	VÚD	210

8.	Uvedení zařízení do užívání	VÚD	220
9.	Účetní odpis technol. linky (zrychlený, t = 5 let)	VÚD	37
10.	Účetní odpis vyrobeného zařízení (lineární, 5 let)	VÚD	44

Úkol: Zvolte příslušné účty, zaúčtujte účetní operace do hlavní knihy a uzavřete účty, jestliže za dlouhodobý majetek považuje podnik hmotný majetek od ocenění 80 tis. Kč. Rozhodněte zda operace vyvolají zvýšení nebo snížení aktiv, dluhu, nákladů, výnosu. Vypočítejte výsledek hospodaření a sestavte rozvahu společnosti ABD.

ZAŘÍZENÍ		BANKOVNÍ ÚČET		POKLADNA	
4) 110		PS: 600		PS: 350	
8) 220		KS: 600		KS: 350	
KS: 330					
MATERIÁL NA SKLADĚ		ZÁKLADNÍ KAPITÁL		SPOTŘEBA MATERIÁLU	
PS: 150	5) 100	PS: 1100		5) 100	
KS: 50		KS: 1100		KS: 100	
MZDY		ZÁVAZKY K ZAMĚSTNANOSTI		AKTIVACE DHM	
6) 120		6) 120		7) 220	
KS: 120		KS: 120		KS: 220	
SLUŽBY		ODPISY DHM		OPRAVY K DHM	
3) 5		9) 37		9) 37	
KS: 5		10) 44		10) 44	
		KS: 81		KS: 81	
POŘÍZENÍ DHM		ZÁVAZKY Z OBCH. VZTAHŮ			
1) 100	4) 110	1) 100			
2) 10	8) 220	2) 10			
3) 220		3) 5			
PS: 330	PS: 330	KS: 115			
KS: 0					

Název operace	Změna v (+/-)			
	A	D	N	V
1. Nákup technologické linky	+	+		
2. Montáž linky	+	+		
3. Zaškolení obsluhy		+	+	
4. Převedení linky do užívání	±			
5. Spotřeba materiálu pro vlastní výrobu zařízení	-		+	
6. Spotřeba mezd při výrobě zařízení		+	±	
7. Převzetí vyrobeného zařízení do majetku a.s.	+			+
8. Uvedení zařízení do užívání	±			
9. Účetní odpis technol. linky	-		+	
10. Účetní odpis vyrobeného zařízení	-		+	

Výkaz zisku a ztráty a.s. ABD	tis. Kč
SPOTŘEBA MATERIÁLŮ	100
SLUŽBY	20
NZDY	10
ODPISY	10
AKTIVACE DPH	10
HV	50

A	Rozvaha společnosti ABD (v tis. Kč)			P
	brutto	kor.	Netto	
Stálá aktiva	330			Vlastní kapitál
- LINIE	110	37	73	- ZÁKLADNÍ KAPITÁL
- ZAŘÍZENÍ	220	44	176	- HV
Oběžná aktiva	1000			Cizí kapitál
MATERIÁL	50		50	ZÁVAZKY Z OBCH. VZTMŮ
PENÍZE	950		950	ZÁVAZKY IL ZAPŘÍSTUPNĚNÍ
Celkem aktiva	1330		1129	Celkem pasiva

Příklad 4.3.8

Firma KaK, která měla k 1.1. stav na účtu pokladna 1 mil. Kč a základní kapitál 1 mil. Kč uskutečnila v souvislosti s pořizováním software následující operace:

Číslo	Účetní operace	Doklad	tis. Kč	
1.	Nákup software	FAP	100	A + P+
2.	Instalace software	FAP	10	A + P+
3.	Uvedení do užívání	VÚD	110	A ±
4.	Úhrada přijatých faktur	VPD	110	A - P-
5.	Odpisy software (zrychlený daňový 1. skupina)	VÚD	275	A - N+

Úkol: Sestavte počáteční účet rozvahový, zvolte příslušné účty, zaúčtujte účetní operace do hlavní knihy a uzavřete účty, jestliže za dlouhodobý majetek považuje podnik nehmotný majetek od ocenění 100 tis. Kč. Rozhodněte zda operace vyvolají zvýšení nebo snížení aktiv, dluhů, nákladů, výnosů. Vypočítejte výsledek hospodaření a sestavte rozvahu společnosti KaK.

Příklad 4.3.9

Firma LET prodala za 270 tis. Kč zařízení, jehož pořizovací cena byla 500 tis. Kč a hodnota oprávek k datu prodeje byla 260 tis. Kč.

Úkol: Do níže uvedené tabulky zapište počáteční stavy a účtovací předpis operací, které souvisí s prodejem zařízení. Vypočítejte výsledek hospodaření z této transakce.

Číslo	Název operace	Kč	MD	P
1.	ZAÚČTOVÁNÍ PS ÚČTU ZAŘÍZENÍ	500 000	ZAŘÍZENÍ	PŮL
2.	ZAÚČTOVÁNÍ PS ÚČTU OPRAVÍ	260 000	PŮL	OPRAVY
3.	PRODEJ ZAŘÍZENÍ ZA HOTOVÉ	270 000	POKLADNA	TRŽBY Z PRODEJ DPH
4.	JEDNORÁZOVÝ ODPIS ZC	240 000	ZC PRODNÉHO DPH	OPRAVY

4.3.8.

POČÁTEČNÍ ÚČET ROZVAHY

(ZÁKL.-KAPITÁL)	1 000 000	(POKLADNA)	1 000 000

POKLADNA

PS: 1000 000	4) 110 000
KS: 890 000	

ZÁKLADNÍ KAPITÁL

	PS: 1000 000
	KS: 1000 000

POŘÍZENÍ DLOUHODOBÉHO NEHOTOVÉHO MAJETKU

1) 100 000	3) 110 000
2) 10 000	
KS: 0	

ZÁVAZKY Z OBCH. VZTAHŮ

4) 110 000	1) 100 000
	2) 10 000
	KS: 0

SOFTWARE

3) 110 000	
KS: 110 000	

OPISY DNÍ

5) 23 500	
KS: 23 500	

OPISY IL SOFTWARE

	5) 23 500
	KS: 23 500

HV = -23 500

ROZVAHA

A

P

SO:		VK:	
SOFTWARE	110 000	- ZK	1 000 000
OPISY	- 23 500	- HV BEZMÉNO ODD.	- 23 500
POKLADNA	890 000		
	972 500	ΣP	972 500

POHLEDAVNÝ ZOBCH-SYTKU 1) 30 000 3) 30 000 4) 30 000 6) 30 000 Kč: 0		TRŽBY Z PRODEJE VÝROBKŮ 1) 30 000 Kč: 30 000		ZMĚNA STAVU VÝROBKŮ 2) 13 000 Kč: 13 000	
TRŽBY Z PRODEJE MATERIÁLŮ 4) 30 000 Kč: 30 000		PROMĚNÝ MATERIÁL 5) 48 000 Kč: 48 000		POŘÍZENÍ MATERIÁLŮ 7) 50 000 9) 53 000 8) 3 000 Kč: 0	
AKTIVACE VNITŘÍP. SLUŽEB 8) 3 000 Kč: 3 000		SPOTŘEBA ENERGIE 11) 5 000 Kč: 5 000		OPRAVY A ÚDRŽBA 12) 60 000 Kč: 60 000	
SLUŽBY, NÁJEMNÉ 13) 30 000 Kč: 30 000					

Název operace	Změna v (+/-)			
	A	D	N	V
1. Prodej vlastních výrobků	+			+
2. Vyskladnění prodaných výrobků	-			-
3. Úhrada faktury za prodané výrobky	±			
4. Prodej materiálu	+			+
5. Vyskladnění prodaného materiálu	-		+	
6. Úhrada faktury za prodaný materiál	±			
7. Nákup materiálu	+	+		
8. Doprava materiálu vlastním autem	+			+
9. Převzetí materiálu na sklad	±			
10. Úhrada faktury za nákup materiálu	-	-		
11. Faktura za spotřebovanou energii		+	+	
12. Faktura za opravy a údržbu		+	+	
13. Faktura za nájemné		+	+	
14. Úhrada nezaplacených faktur dodavatelům	-	-		

~~15. 16.~~

Náklady		Výnosy	
PRODANÝ MATERIÁL	48 000	TRŽBY Z PRODEJE VÝROBKŮ	30 000
SPOTŘEBA ENERGIE	5 000	ZMĚNA STAVU VÝROBKŮ	-13 000
SLUŽBY	30 000	AKTIVACE VNITŘÍP. SLUŽEB	3 000
OPRAVY A ÚDRŽBA	60 000	TRŽBY Z PRODEJE MATERIÁLŮ	30 000
Ztráta	57 000	Zisk	

A		Konečná rozvaha a.s. CBA (v tis. Kč)		P
Stálá aktiva	0	Vlastní kapitál	500	
		Základní kapitál	500	
		HV minulých let	0	
		HV běžného období	0	
Oběžná aktiva	500	Cizí kapitál		
MATERIÁL	85			
VÝROBKY				
BANKOVNÍ ÚČET				
Celkem aktiva	500	Celkem pasiva	500	

Příklad 4.4.2

Zaměstnanec je ženatý, má dvě malé děti a pobírá hrubou mzdu 19 500 Kč. Společnost CBA, která měla na vybraných účtech níže uvedené zůstatky, uskutečnila ve sledovaném období 1999 účetních operací viz. tabulku.

Úkol: Do níže uvedené tabulky doplňte údaje platí-li zaměstnanec 4,5 % zdravotní a 8 % sociální pojištění. Zaměstnavatel platí za zaměstnance zdravotní pojištění ve výši 9 % a sociální 26 % z objemu hrubých mezd. Vypočítané údaje zaúčtujte s využitím analytické evidence.

Číslo	Položka	Kč
1.	Předpis hrubé mzdy	19 500
2.	Zdravotní pojištění	878
3.	Sociální pojištění	1 560
4.	Odčitatelná položka na poplatníka	3 130
5.	Odčitatelná položka na děti	3 920
6.	Zdanitelná mzda	9 972
7.	Záloha na daň z příjmů	1 545
8.	Čistá mzda	15 517
9.	Zákonné pojištění hrazené zaměstnavatelem	6 825

ZAPROKROUHLIT NA CELÉ KORUNY NAHORU

DAŇ SPOČÍTAT Z 10 000 Kč
 $9 100 \times 0,15 = 1 365$
 $900 \times 0,20 = 180$

MZDY	ZÁVAZKY K ZAMĚSTNANČŮM	OSTATNÍ PŘÍJME DANĚ
1) 19 500	2) 878	7) 1 545
	3) 1 560	
	7) 1 545	
ZÚČTOVÁNÍ S INSTITUCEMI / ZP	ZÚČTOVÁNÍ S INSTITUCEMI / SP	ZÁKONNÉ SOC. POJ. / ZP
2) 878	3) 1 560	6) 1 755
ZÁKONNÉ SOC. POJ. / SP	ZÚČTOVÁNÍ S INSTITUCEMI (ZP-ZAMĚSTNANČŮM)	ZÚČTOVÁNÍ S INSTITUCEMI / SP / ZAMĚSTNANATEL
9) 5 030	4) 1 755	9) 5 030

Příklad 4. 4. 3

Podnik obdržel fakturu za nakoupené zboží v částce 278 160 Kč včetně DPH 22 %.

Úkol: Do níže uvedené tabulky doplňte údaje a zaičtujte, je-li podnik registrovaným plátcem DPH.

Číslo	Polozka	Kč
1.	Cena zboží bez daně	228 000
2.	DPH 22 %	50 160
3.	Cena zboží s daní	278 160

POŘÍZENÍ ZBOŽÍ	DPH	ZÁVAZKY Z OBCH. VZTAHŮ
228 000	50 160	278 160

Příklad 4. 4. 4

Podnik vystavil fakturu za prodej svých výrobků v částce 258 342 Kč bez nepřímých daní.

Úkol: Do níže uvedené tabulky doplňte údaje a zaičtujte, je-li podnik registrovaným plátcem a uplatňuje odpočet spotřební daně i DPH.

Číslo	Polozka	Kč
1.	Cena zboží bez daně	258 342
2.	Spotřební daň	34 528
2.	DPH 22 %	64 431,40
3.	Cena zboží s daní	357 301,40

TRŽBY Z PRODEJE VÝROBKŮ	DPH	OSTATNÍ DANĚ A POPLATKY
258 342	64 431,40	34 528
POHLEDÁVKY Z OBCH. VZTAHŮ		
357 301,40		

Příklad 4. 4. 5

Obchodní společnost - plátce DPH účtující způsobem A evidence zásob měla na vybraných účtech následující zůstatky:

Účet	Kč
Bankovní účet	400 000
Pokladna	150 000
Závazky vůči zaměstnancům	25 000
Pohledávky za odběrateli	360 000
Závazky vůči dodavatelům	245 000
Zásoby zboží na skladě	650 000

Během účetního období došlo k těmto hospodářským operacím:

	Účetní operace	Kč
1.	Na základě výpisu z bankovního účtu: a) úhrada dlužných mezd b) úhrada zálohy od odběratelů na odběr zboží	25 000 50 000
2.	Vydaná faktura - prodej zboží, na které byla záloha: - smluvní cena - DPH 22% - celkem	100 000 22 000 122 000
3.	Výdejka - vyskladnění prodaného zboží	65 000
4.	Zúčtování zálohy s vydanou fakturou na zboží	50 000
5.	Příjmový pokladní doklad - úhrada zbytku faktury za zboží hotově	72 000
6.	Výdajový pokladní doklad - vyplacena zaměstnanci záloha na cestu	2 000
7.	Cestovní doklad: a) zúčtování dokladu se zálohou b) rozdíl mezi zálohou a cestovní dokladem vyrovnán v hotovosti	1 800 200
8.	Odběratel splatil pohledávku směnkou: - úhrada pohledávky - úrok - nominále směnky	135 000 15 000 150 000
9.	Výdajový pokladní doklad - úhrada zálohy na nákup zboží	40 000
10.	Přijatá faktura na nákup zboží (uhrazena záloha): - cena zboží - DPH 22% - celkem	100 000 22 000 122 000
11.	Zúčtování zálohy s přijatou fakturou	40 000
12.	Doplatek dodavatelské faktury z bankovního účtu - výpis	80 000
13.	V hotovosti uhrazena doprava za zboží	12 000
14.	Příjemka nakupovaného zboží v pořizovací ceně na sklad	112 000
15.	Vzájemný zápočet dodavatelských a odběratelských faktur vůči stejné firmě na základě dohody	85 000

Úkol: Zaúčtujte do hlavní knihy účetní případy a uzavřete účty. U jednotlivých účtů označte, zda se jedná o aktivní, pasivní, nákladový nebo výnosový účet.

Bankovní účet - A		Pokladna - A		Závazky k zaměstnancům - P	
PS 400	1a) 25	PS 150	6) 2	1a) 25	PS 25
1b) 50	12) 80	5) 75	9) 40	4b) 18	7a) 1,8
		7c) 0,2	13) 12		
Pohledávky z obchod. vztahů - A		Závazky z obchod. vztahů - P		Zboží na skladě - A	
PS 360	4) 50	11) 40	PS 245	PS 650	3) 65
2) 122	5) 75	12) 80	11) 122	14) 112	
	14) 135	15) 80			
	15) 80				

Přijaté provozní zálohy - P		DPH		Tržby za zboží - V	
4) 50	16) 50	106) 22	26) 22		2a) 100
Prodané zboží - N		Pohledávky za zaměstnanci - A		Cestovné - N	
3) 65		6) 2	7b) 1,2 7c) 0,2	4a) 1,2	
Směnky k inkasu - A		Přijaté úroky - V		Poskytnuté provozní zálohy - A	
8) 150			86) 15	9) 40	11) 40
Pořízení zboží - A					
10a) 100	14) 112				
13) 12					

4.5 Účtování o nákladech a výnosech

Příklad 4.5.1

Účetní operace		N	V	R
1.	Nákup materiálu na fakturu			X
2.	Nakoupený materiál vydán do spotřeby	X		
3.	Prodej výrobků na fakturu		X	
4.	Prodané výrobky vyskladněny		-X	
5.	Tržby za prodané výrobky zaplacený odběrateli na BÚ			X
6.	Zúčtovány hrubé mzdy zaměstnanců	X		
7.	Z hrubých mezd zaměstnanců strhnuto zdravotní a sociální pojištění			X
8.	Zdravotní a sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem za zaměstnance	X		
9.	Nákup cenných papírů – úhrada kupní ceny z BÚ			X
10.	Prodej CP na fakturu		X	
11.	Zúčtován úbytek prodaných CP	X		
12.	Poplatek bance za vedení BÚ	X		
13.	Úroky z vkladu na BÚ připsány na BÚ		X	
14.	Na běžný účet připsány dividendy z akcií		X	
15.	V pokladně zjištěn přebytek hotovosti		X	

ÚBYTEK VÝNOSŮ

Úkol: Rozhodněte, zda se jedná o náklady, výnosy či pouze rozvahovou operaci.

Příklad 4.5.2

V hospodářské činnosti společnosti KARP, a.s. se vyskytly tyto účetní operace: Prodej zboží na fakturu – prodejní cena 230 000 Kč, sazba DPH činí 22%, vyskladnění prodaného zboží v PC 140 000 Kč, zúčtování hrubých mezd zaměstnanců 75 000 Kč, prodej nepotřebného materiálu – prodejní cena 100 000 Kč, DPH 22% - inkaso na BÚ, vyskladnění prodaného materiálu v PC 78 000 Kč, poplatek za vedení BÚ ve výši 75 Kč odepsán bankou z BÚ, banka si strhla poplatek za

účetní položky na BÚ ve výši 650 Kč, na BÚ připsány úroky z vkladu ve výši 1 000 Kč, spotřeba poštovních známek ve výši 100 Kč.

- Úkol: a) Zvolte názvy účtů a zaučtujte zadané účetní operace (účetní jednotka je plátcem DPH),
b) Rozhodněte, na základě jakého účetního dokladu byste účtovali jednotlivé operace,
c) Zjistěte VH podniku.

TRŽBY Z PRODEJE ZBOŽÍ 1.) 230 000	DPH 1.) 50 600 4.) 22 000	POHLEDÁVKY Z OBCH. STYKŮ 1.) 280 600
PRODANÉ ZBOŽÍ 2.) 140 000	ZBOŽÍ NA SKLADĚ 2.) 140 000	MZDY 3.) 35 000
ZÁVAZKY K ZAMĚSTNANČŮM 3.) 35 000	BÚ 4.) 12 000 8.) 1000 6.) 75 3.) 650	TRŽBY Z PRODEJE MATERIÁLŮ 4.) 100 000
PRODANÝ MATERIÁL 5.) 38 000	OSTATNÍ FINANČNÍ NÁKLADY 6.) 75 3.) 650	INKASOVANÉ ÚROKY 8.) 1000
SLUŽBY 9.) 100	CENINY 9.) 100	MATERIÁL NA SKLADĚ 5.) 38 000

Výsledek hospodaření = 531 000 - 293 825 = 37 175 zisk/ztráta

Příklad 4. 5. 3

Společnost REZEŠ, s.r.o. zaznamenala během měsíce června tyto účetní případy: Vystavena faktura za ekonomické poradenství ve výši 5 000 Kč, nakoupený účetní program zúčtován přímo do spotřeby – faktura v hodnotě 3 200 Kč (včetně DPH), zúčtován pravidelný měsíční odpis hardwaru ve výši 1 500 Kč, z BÚ zaplacen měsíční nájemné za pronajatý automobil ve výši 4 000 Kč, v hotovosti inkasovány tržby za pronajatou kancelář ve výši 12 000 Kč, na BÚ inkasovány tržby za vytvořenou internetovou stránku ve výši 6 500 Kč.

- Úkol: a) Zvolte názvy účtů a zaučtujte zadané účetní operace (účetní jednotka není plátcem DPH),
b) Rozhodněte, na základě jakého účetního dokladu byste účtovali jednotlivé operace,
c) Zjistěte HV podniku.

POHLEDÁVKY Z OBCH. VZTAHŮ		TRŽBY ZA SLUŽBY		OSTATNÍ SLUŽBY	
1) 5000			1) 5000 c) 6500	2) 3200	
ZÁVAZKY Z OBCHODNÍCH VZTAHŮ		ODPISY DHM		OPRAVKY	
	2) 3200	3) 1500			3) 1500
BÚ		POKLADNA		OSTATNÍ PROVOZNÍ VÝNOSY	
e) 6500	4) 4000	5) 12000			5) 12000

Výsledek hospodaření = 23500 - 8700 = 14800 zisk/ztráta

Příklad 4.5.4

Dva studenti ESF se rozhodli založit s.r.o., která se bude zabývat vedením účetnictví pro jiné podnikatele. Společnost vznikla zápisem do OR ke dni 1.3.2003. Během ledna a února 2003 vynaložili studenti v souvislosti se zakládáním společnosti: 1 000 Kč za ŽL, 3 500 Kč notáři za sepsání společenské smlouvy, 3 000 Kč jako poplatek krajskému soudu za zapsání do OR, 500 Kč jako cestovné a 400 Kč jako poplatky za různé služby (kopírování, ověřování podpisů, atd.).

Úkol: Lze výdaje vynaložené před vznikem společnosti zaúčtovat po vzniku společnosti do ANO; ← nákladů? Jaké podmínky je nezbytné splnit a jakým způsobem byste postupovali v okamžiku vzniku společnosti a jakým způsobem během prvního účetního období? → PŘI VZNIKU SESTAVIT POČÁTEČNÍ ROZVAHU → VNÍ UVÉST NÁKLADY PŘÍSLUŠNÉHO OBDOBÍ (NEBO ZÁPOVACÍ VÝDAJE); POTÉ PŘEVÉST (PŘEVÁDĚT) DO NÁKLADŮ.

Příklad 4.5.5

Společnost KaK má následující zůstatky a pohyby na účtech:.

Dlouhodobý hmotný majetek		Dlouhod. nehmotný majetek		Oprávký k DHM	
PS 300		PS 180		PS 150	
1) 90		KS: 180 ⇒ PLS		9) 70	
σ: 90				σ: 90	
KS: 390 ⇒ PLS		Zboží na skladě		PKS	KS: 220
Oprávký k DNM		Pohledávky z obchod. vztahů		Závazky z obchod. vztahů	
	PS 80	PS 220	4) 150	3) 130	PS 100
	10) 40	5) 140		1) 90	1) 90
	σ: 40	σ: 140	σ: 150	2) 60	2) 60
PKS	KS: 120	KS: 33 ⇒ PLS		σ: 130	σ: 150
Bankovní účty		Základní kapitál		PKS	KS: 120
PS 200	3) 130	PS 220	4) 150		PS 550
4) 150	8) 50	5) 140			PKS
σ: 150	σ: 180	σ: 140	σ: 150		KS 550
KS: 130 ⇒ PLS		KS: 210 ⇒ PLS			

4. kapitola: Základní postupy účtování

Prodané zboží		Závazky k zaměstnancům		Manka a škody	
6)	55	8)	50 PS 50	7)	2
KS:	55 → PKS		KS 0	KS	2 → PKS
Tržby z prodeje zboží		Odpisy DM			
	5) 140	9)	70		
PKS	← KS 140	10)	40		
		KS	110 → PKS		

Úkol: Uzavřete účty a přiřadte zaúčtovaným operacím název a druh dokladu. Sestavte konečný účet rozvažný a výkaz zisku a ztráty. Podle zásady bilanční kontinuity sestavte počáteční účet rozvažný pro příští období.

Číslo	Doklad	Název účetního případu
1.	FAP	PORÍZENÍ DDM NA FAKTURU
2.	FAP	NAKUP ZBOŽÍ NA FAKTURU
3 Z.	BV	ÚHRADA DODAVATELSKÝCH FAKTUR Z BÚ
4 Z.	BV	INKASO FAKTUR OD ODBĚRATELŮ NA BÚ
5 A.	FAV	PRODEJ ZBOŽÍ NA FAKTURU
6 S.	VÝD	VYSKLADNĚNÍ PRODMANÉHO ZBOŽÍ
7 B.	INV	MANKO NA SKLADĚ ZBOŽÍ ZJIŠTĚNÉ INVENTARIZACÍ
8 Z.	BV	VÝPLATA MEZD (NEBO JINÝCH ZÁPLACŮ) ZAMĚSTNANČŮM
9 S.	VÓD	ODPISY DDM
10 S.	VÓD	ODPISY DM
10.		

Konečný účet rozvažný

(DDM)	390	(OPRAVKY DDM)	220
(DDM)	180	(OPRAVKY DM)	120
(zboží)	33	(ZÁVAZKY)	120
(BÚ)	130	(ZK)	550
(POHL)	210		
(ÚZL)	27		
Obrat MD	1010	Obrat D	1010

Výkaz zisku a ztráty společnosti KaK (tis. Kč)			
Provozní náklady	167	Provozní výnosy	140
PRODANÉ ZBOŽÍ	55	TRŽBY Z PRODEJE ZBOŽÍ	140
MANKO	2		
ODPISY	110		
Finanční náklady	0	Finanční výnosy	0
Ztráta	27	Zisk	

Počáteční účet rozvahový

(OPRAVKY OHM)	220	(DHN)	390
(OPRAVKY DNM)	120	(DNM)	180
(ZÁVAZKY)	120	(ČERVENÝ)	33
(ZK)	550	(OV)	170
		(SPENL)	210
		(VH)	27
Obrat MD	1010	Obrat D	1010

4.6 Vlastní a cizí kapitál

Příklad 4. 6. 1

V a.s. CBA byl vykázán počáteční stav základního kapitálu (ZK) ve výši 20 mil. Kč. Při upisování nových akcií se vyskytly tyto účetní případy:

Účetní operace	Doklad	tis. Kč
1. Upsání nových akcií ve jmenovité hodnotě	VÚD	1 000
2. Splacení upsaných akcií peněžitými vklady	BV	400
3. Zápis do obchodního rejstříku	VÚD	1 000

Úkol: Zvolte příslušné účty a zaúčtujte účetní případy u emitenta i u akcionářů.

Účtování u emitenta:

Změny základního kapitálu	
3) 1000	1) 1000

Pohledávky za upsaný ZK	
1) 1000	2) 400

Základní kapitál	
PS 20 000	3) 1 000

Bankovní účet	
2) 400	

Účtování u akcionáře:

Účetní operace	Doklad	tis. Kč
1. Upsání emise akcií ve jmenovité hodnotě	VÚD	1 000
2. Splacení upsaných akcií peněžitými vklady	BV	400
3. Převzetí akcií (připsání na účet ve SCP)	VÚ SCP	1 000

Závazky u upsaných CP	
2) 400	1) 1000

Jiné pohledávky	
1) 1000	3) 1000

Realizovatelné cenné papíry	
3) 1000	

Bankovní účet	
	2) 400

Příklad 4. 6. 2

V a.s. ABD byl vykázán počáteční stav základního kapitálu (ZK) ve výši 6 mil. Kč, pohledávek za upsaný základní kapitál 1 mil. Kč a na účtu Změny základního kapitálu 2 mil. Kč. Při účtování o základním kapitálu se vyskytly ve společnosti tyto účetní případy:

Účetní operace	Doklad	tis. Kč
1. Nepeněžitý vklad akcionáře (výrobní stroj v Pc) - opravy ke dni vkladu	VÚD	450 120
2. Nepeněžitý vklad akcionáře v podobě zboží v Pc	VÚD	180
3. Zápis o zvýšení ZK do obchodního rejstříku	VÚD	2 000

Úkol: Zvolte příslušné účty a zaučtujte účetní případy u emitenta i u akcionářů.

Účtování u emitenta:

Účetní případ	tis. Kč	MD	D
PS	6 000	POČ. ÚČET ROZVAŽNÍ	ZÁKLADNÍ KAPITÁL
PS	1 000	POHLEDÁVKY ZA UPSANÝ ZK	POČ. ÚČET ROZVAŽNÍ
PS	2 000	POČ. ÚČET ROZVAŽNÍ	ZMĚNY ZK
1.	330	DLOUHODOBÝ HODNÝ MAJETEK	POHLEDÁVKY ZA UPSANÝ ZK
2.	180	ZBOŽÍ NA SKLADĚ	POHLEDÁVKY ZA UPSANÝ ZK
3.	2 000	ZMĚNY ZK	ZÁKLADNÍ KAPITÁL

Účtování u akcionáře:

Účetní případ	tis. Kč	MD	D
PS	510	DFM	ZÁVAZKY Z UPS. CP
1.	330	ZÁVAZKY Z UPS. CP	OPRAVKY K DHM
	180	— " —	ZBOŽÍ NA SKLADĚ
2.	450	OPRAVKY K DHM	SAM. NOVITĚ VĚCI

Příklad 4. 6. 3

V a.s. KaK byly vykázány k 1.1. následující počáteční stavy na účtech hlavní knihy:

Účet	Kč
Základní kapitál	10 000 000
Ostatní kapitálové fondy	700 000
Zákonný rezervní fond	400 000
Statutární fondy	200 000
Nerozdělený zisk minulých let	800 000
Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	120 000

Podle usnesení valné hromady zvyšuje společnost základní kapitál převodem z těchto účtů:

1. Ostatní kapitálové fondy	500 000
2. Nerozdělený zisk minulých let	800 000

Úkol: Zvolte příslušné účty, zaučtujte účetní případ a zjistěte výši vlastního kapitálu společnosti KaK po zvýšení základního kapitálu.

Účetní případ	tis. Kč	MD	D
ZVÝŠENÍ ZIL Z KAP. FONDŮ	500	OSTATNÍ KAPITÁLOVÉ FONDY	ZMĚNA ZK
ZVÝŠENÍ ZK ZE ZISKU	800	NEROZDĚLENÝ ZISK MIN. LETE	ZMĚNA ZIL
Změna vlastního kapitálu:	0		

Příklad 4. 6. 4

A.s. CBA vytvořila v daném období zisk ve výši 80 tis. Kč, který byl podle rozhodnutí valné hromady rozdělen do zákonného rezervního fondu v částce 8 tis. Kč, do statutárního fondu 52 tis. Kč a zbytek převeden na účet nerozděleného zisku. V následujícím období byl nerozdělený zisk použit k úhradě ztráty ve výši 19 tis. Kč.

Úkol: Zvolte potřebné účetní případy a zaučtujte na příslušné účty.

Účetní případ	tis. Kč	MD	D
ZVÝŠENÍ ZÁKONNÉHO RF ZE ZISKU	8	HV VE SCHVÁLENÍ RČZ	ZÁKONNÝ RF
ZVÝŠENÍ STAT. FONDŮ ZE ZISKU	52	— II —	STATUTÁRNÍ FONDY
ZBYTEK ZISKU NEROZDĚLEN	20	— II —	NEROZDĚLENÝ ZISK
NEROZDĚLENÝ ZISK POUŽIT K ÚHRADĚ ZTRÁTY	19	NEROZDĚLENÝ ZISK	NEUHRAZENÁ ZTRÁTA

Příklad 4. 6. 5

Společnost s ručením omezeným vytvářela po dvě účetní období rezervu na opravu budovy vždy v částce 250 tis. Kč. Ve třetím období byla oprava provedena na fakturu ve výši 488 tis. Kč včetně DPH 22 %.

Úkol: Zvolte potřebné účetní případy a zaučtujte na příslušné účty.

Účetní případ	tis. Kč	MD	D
TVOŘBA REZERVY V 1. OBDOBÍ	250	TVOŘBA A ÚČET. ZÁKONNÝCH	ZÁKONNÉ REZERVY
TVOŘBA REZERVY V 2. OBDOBÍ	250	— II —	— II —
PŘIJATA FAKTURA ZA OPRAVU	400	OPRAVY	ZÁVAZKY Z OBCH. VZTAHŮ
DPH	88	DPH	ZÁVAZKY Z OBCH. VZTAHŮ
ČERPÁNÍ REZERVY NA OPRAVU VE 3. OBDOBÍ	500	ZÁKONNÉ REZERVY	TVOŘBA ÚČETOVNÍ ZÁ. R.

Jak byl ovlivněn výsledek hospodaření společnosti ve třetím roce ?

ČERPÁNÍ REZERVY ZVÝŠÍ HV PODNIKU. VZKLEDEŇ K TOMU, ŽE NEBYLA VYČERPÁNA CELÁ VÝŠE REZERVY (NAKLADY 400 < REZERVA 100) ZVÝŠÍ VE VH O 100.

Příklad 4. 6. 6

Společnost CBA obdržela od banky dlouhodobý úvěr na výstavbu nové provozovny, ze kterého poskytla dodavateli zálohu v částce 1,8 mil. Kč. Po obdržení faktury od dodavatele na částku 2, 44 mil. Kč včetně DPH 22 % doplatila z úvěru zbytek dlužné částky, ve vlastní režii provedla instalaci výrobního zařízení v hodnotě 82 tis. Kč a proplatila bance úroky z úvěru za první rok v částce 180

tis. Kč. K 1.1. následujícího období převedla objekt do užívání, koncem roku splatila část úvěru ve výši 250 tis. Kč a uhradila úroky za druhý rok ve výši 244 tis. Kč.

Úkol: Zvolte potřebné účetní případy a zaučtujte na příslušné účty.

Č.	Účetní případ	Doklad	tis. Kč
1)	Poskytnutí zálohy	VÚU	1 800
2)	Přijetí faktura od dodavatele	FP	2 440
2a)	Cena prací		2 000
2b)	DPH 22%		440
3)	Zúčtování poskytnuté zálohy	VÚD	1 800
4)	Doplatek faktury	VÚU	640
5)	Instalace výrobního zařízení	VÚD	82
6)	Úroky z úvěru za první rok	BV	180
7)	Převod objektu do užívání	VÚD	2 362
8)	Splátka úvěru	BV	250
9)	Úhrada úroků za druhý rok	BV	244

Dl. bankovní úvěry		Poskyt. zálohy na DHM		Závazky z obchod. vztahů	
8) 250	1) 1800 4) 640	1) 1800	3) 1800	3) 1800	2) 2440
DPH		Pořízení DHM		Abiura vnit. služeb	
2b) 440		2a) 2000 5) 82 6) 180	7) 2362		5) 82
Stavby		Bankovní úroky		Nákladové úroky	
7) 2362			6) 180 8) 250 9) 244	9) 244	